

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2018. január 31. napján kelt 70.P.20.280/2017/25. számú ítélete ellen, a felperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 500.000 (ötszázezer) forint + áfa mértékű másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében az alperestforint és euró, valamint a keresetben megjelölt időpontoktól 2016. december 31. napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, azaz forint és euró megfizetésére kérte kötelezni kártérítés címén. Kérelme indokául előadta, hogy korábbi házastársa **személy** (továbbiakban üzletkötő) az alperes biztosítási ügynöke volt, aki őt arról tájékoztatta, hogy az általa ajánlott befektetési ügyletet kizárólag VIP ügyfelek választhatják, az a nyilvánosan közzétett portfólióban nem található, de az alpereshez tartozik. Az ügyletkötés során az üzletkötő az alperes

által rendszeresített **biztosítás** ajánlati nyomtatványt töltötte ki - melyet csak ő írt alá - és a készpénz átvétele során az alperes szigorú számadású bizonylatait, nyugtáit használta. Az üzletkötő állította, hogy a részére átadott pénzt az alperes központjában lévő pénztárba befizeti, a befizetést követően erről sms üzenetet küldött. Hivatkozott arra is, hogy a szerződés megkötése előtt tájékozódott a befektetési és biztosítási piacon elérhető termékek hozamáról, így nem találta kirívónak forint befektetés esetén a 10-20 %-os, euró befektetés esetén az 5-10%-os mértékű hozamot. Álláspontja szerint az üzletkötő megtévesztette, abban a hitben tartotta, hogy az alperessel köt szerződést és erre tekintettel kerül sor a pénz átadásra is. Az általa befizetett összegektől elesett, a befizetett pénzt az üzletkötőtől nem kapta vissza, ezáltal kár érte. Megítélése szerint az üzletkötő az alperessel fennálló munkaviszonyát felhasználta, annak kereteit túllépte, amikor az alperesnél valójában nem létező biztosítási terméket ajánlott és erre figyelemmel tőle pénzüsségeket vett át. E jogellenes magatartásáért és az ezzel okozott kárért az alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 348. §-a és a biztosítókról és biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 48. § (2) bekezdése alapján felelősséggel tartozik, ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében köteles a biztosítási ügynöke által okozott kárt megtéríteni.

A felperes másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes kizárólag a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján is köteles a kárát megtéríteni, mivel mulasztásaival maga is hozzájárult az őt ért károsodáshoz, ugyanis nem követte nyomon üzletkötője ügyleteit, a szigorú számadású nyomtatványai sorsát és azt sem, hogy e nyomtatványok szerint átvett pénzüsségek valóban beérkeztek-e hozzá. **személy 2** sértett 2007-ben bejelentést tett az üzletkötő tevékenysége miatt, így az alperes már ekkor észlelhette volna az iratkezeléssel kapcsolatos problémákat, azonban az üzletkötő ellen indított fegyelmi eljárás során ezt nem tárta fel. Az üzletkötők 500.000 forintnál nagyobb összegű készpénzt nem vehettek volna át ügyféltől. Az alperes nem megfelelő belső működése, a panaszok nem megfelelő kivizsgálása is hozzájárult kára bekövetkeztéhez. Amennyiben 2007 áprilisát követően az alperes a szükséges intézkedéseket megteszi, akkor őt ezen időpont után átadott összegekkel károsodás nem érthette volna.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, tagadta, hogy felelősséggel tartozna a felperest ért kárért. Vitatta a kereset összecszerűségét is. Előadta, hogy a felperessel **biztosítás** biztosítási szerződés nem jött létre, a perbeli esetben az üzletkötő nem a biztosítás-közvetítői minőségét felhasználva járt el, nem volt tudomása az üzletkötő befektetésszerző tevékenységéről. A felperes a pénzt befektetni kívánta, azonban a biztosítási ajánlatán lényeges rovatok nem kerültek kitöltésre. A felperes az adott szerződés valódi feltételeiről nem tájékozódott, ugyanis ez egy egyszeri biztosítási díjú termék volt. A biztosításról kötvényt, értesítőt, elszámolást nem kapott. A felperesnek laikusként is tisztában kellett lennie azzal, hogy kötvényt és legalább évente értesítőt kell kapnia és észlelnie kellett volna az irreálisan magas hozam ígéretét is. Álláspontja szerint a perben érvényesített kárát a felperes maga okozta. Kártérítési felelősségének megállapítása esetére hivatkozott a károsult közrehatására is.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére forint perköltséget, míg a le nem rótt 1.500.000 forint illeték az állam terhén marad. Az ítélet indokolása szerint a felperes személyes előadása a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 166. § (1) bekezdése alapján nem bizonyítási eszköz, továbbá a felperes anyagilag erősen érdekelt volt annak megállapításában, hogy az üzletkötő alperesi terméként hirdette részére a befektetést.

A perben tanúként meghallgatott üzletkötő ellen jelentős súlyú büncselekmény miatt büntetőeljárás folyik. A polgári per és a büntetőeljárás során az általa végzett befektetési tevékenységgel kapcsolatban eltérő vallomásokot tett. A polgári perben azt adta elő, hogy az a befektetési csoport, amelynek pénzt szedett az alpereshez kapcsolódott, VIP ügyfelek részére kínált kiemelt hozammal

befektetési lehetőséget, a nyugták az összeg átvételének igazolására szolgáltak. Ezzel szemben a büntetőeljárás kezdeti szakaszában nem állította, hogy a befektetés az alpereshez köthető lett volna és azt sem, hogy ügyfeleit erről tájékoztatta volna, sőt azt adta elő, hogy a befektetésnek nem volt köze az alpereshez. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az üzletkötő tanúvallomását nem fogadta el ítélezése alapjául, így a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat értékelte a felperes szerződéskötéskori tudattartama feltárása során. Megállapította, hogy az üzletkötő az alperes által rendszeresített valódi nyomtatványokat használt az **biztosítás** életbiztosítási szerződésekhez és szabályszerű alperesi nyomtatványok voltak a pénzvételt igazoló nyugták is az alperes fejlécével. Nem tekintette azonban perdöntőnek, hogy a felperes kizárólag befektetési céllal kívánta az életbiztosítási szerződést megkötöni. Azt, hogy a felperes a szerződéskötés során egyes alaki hiányosságokat (az alperesnél az ajánlatból példány nem maradt, az ajánlatot csak az üzletkötő írta alá, az általános szerződési feltételeket nem kapta meg) nem észlelt, az átlagos szerződést kötő állampolgár tipikus magatartásaként értékelte. A felperes terhére róta, hogy az üzletkötővel kapcsolatos problémák kiderüléséig, közel négy évig nem hiányolta kötvény, elszámolás, adóigazolás, indexálási értesítő megküldését annak ellenére, hogy a laikusok számára is köztudomású, hogy a befektetésről az ügyfeleket évente legalább egyszer tájékoztatni kell. Mindebből az következik, hogy a felperes tudomással bírt arról, hogy ilyen dokumentumokat nem kaphat, mivel nem az alperessel szerződött. Az üzletkötő pénzkezelési gyakorlata is a szokásostól eltérő volt, hiszen jelentős összegű készpénzt vett át a felperestől, amit különösebb védelem nélkül szállított. A bíróság perdöntőnek az üzletkötő hozamok kifizetésével kapcsolatos gyakorlatát tekintette. Az üzletkötő a hozamot havonta készpénzben vitte a felperes lakására, a kifizetésről elszámolás, nyugta nem készült. A későbbiekben a felperes az öt megillető hozamot visszaforgatta, melynek összegéről nyilatkozni nem tudott. A felperes számára teljesen nyilvánvalónak kellett lennie, hogy ilyen módon egy biztosító az elszámolást nem végzi. Gyanakvásra adhatott okot az üzletkötő által tett magas hozam ígérete is.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az üzletkötő valójában nem az alperessel fennálló jogviszonyát felhasználva, annak kereteit túllépve, ennek kapcsán a felperest megtévesztve okozta a kárt, tehát a Ptk. 348. §-a és a Bit. 48. § (2) bekezdése alapján az alperes helytállási kötelezettsége az üzletkötő magatartáséért nem áll fenn, ezért a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak a felperes bizonyítási indítványának, a PSZÁF HJÉ-II-B-115/2012. számú határozatát megelőző teljes vizsgálati anyag beszerzésének teljesítését a már kifejtett jogi álláspontjára figyelemmel. A felperes tudomással bírt arról, hogy nem az alpereshez jut el az üzletkötőnek átadott pénzösszeg, így nem volt jelentősége annak, hogy az alperes pénzkezelési és nyomtatványkezelési szabályzata megfelelő volt-e vagy sem. Az alperes által indítványozott írásszakértő kirendelésére szintén szükségtelen volt, mivel a bíróság a keresetet jogalapjában utasította el. Perköltség viselése tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát, másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint helytelenül jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felek között létrejött szerződés megkötésekor tisztában volt azzal, hogy nem az alperessel szerződik. A bíróság okfejtését azért nem találta helytállónak, mivel egy évvel későbbi eseménysorból, illetve annak hiányából következtetett vissza a szerződéskötéskori szándékára, tudattartamára. Az üzletkötő jogosult volt készpénz átvételére 500.000 forint erejéig, azonban ezzel nem volt tisztában. A hozamok a szerződéskötést követően kerültek kifizetésre, így e körülmények nem szolgálhattak alapul arra, hogy a szerződéskötési szándékát az időben visszamenve objektíve meghatározzák. Továbbra is fenntartotta állítását, miszerint az üzletkötő által kínált hozamok nagysága az akkori piaci körülmények között nem volt kirívóan magas. Az üzletkötő úgy állította be a terméket, hogy az az alperes kiemelt

ügyfelei részére fenntartott és értékesített termék, így e hozam reális volt. Az alperes a büntetőeljárás megindításakor az üzletkötő működésével összefüggésben felelősségét elismerte, az üzletkötő részére jutalékszámolásokkal kapcsolatos fizetési felszólításokat küldött. A felperes előadta, hogy amennyiben az üzletkötő nem az alperes képviselőjében járt volna el, semmilyen körülmények között nem kötött volna vele szerződést és nem adott volna át pénzt az üzletkötőnek. Hangsúlyozta, hogy az alperes maga biztosította a feltételeket ahhoz, hogy az üzletkötője a tevékenységét ily módon folytassa és nem tett meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az ügyfeleit ért kár bekövetkezését elhárítsa vagy csökkentse. Az alperes mulasztott, amikor **személy 2** bejelentése kapcsán nem végzett teljes körű vizsgálatot és nem hozta meg a szükséges intézkedéseket. Ezen mulasztások már önmagukban is megalapozzák az alperes kártérítési felelősségét. Kifogásolta, hogy a bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy a PSZÁF HJÉ-II-B-115/2012. számú határozatot megelőző vizsgálati anyag beszerzésére irányuló indítványának miért nem adott helyt, illetve a másodlagos kereseti kérelmét miért nem bírálta el, azt miért utasította el. Sérelmezte, hogy a bíróság az üzletkötő jelen és más hasonló kártérítési ügyekben tett tanúvallomását, illetőleg a többi sértett tanúvallomását nem fogadta el az ítéleti tényállás alapjául szolgáló bizonyítékként. A büntetőeljárásban olyan ügyfelet is meghallgattak, aki polgári peres eljárást nem kezdeményezett az alperessel szemben, így az ő vallomása elfogultnak nem tekinthető. Az ítélet helybenhagyása esetén a perköltség mértékének leszállítását kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az üzletkötő nem az ő nevében, nem a biztosítás-közvetítési tevékenység körében járt el, amikor a felperestől a pénzüsszegeket átvette. Hivatkozott arra, hogy a hasonló ügyekben eljáró valamennyi bíróság ugyanezt az álláspontot fogadta el. Más ügyekben - kivéve **személy3** ügyét - a felperesek az **biztosítás** elnevezésű nyomtatványt is aláírták, míg a felperes és **személy3** nem. A pénzátvételről a nyugtákat az üzletkötő abból a célból használta, hogyha valami történne vele, igazolható legyen a pénz átvétele. A felperes fellebbezésében arról nem tesz említést, hogy az euró befektetés soha nem volt 10%-os kamattal elérhető. Továbbra is állította, hogy a kártérítési felelősségét a büntetőfeljelentésben nem ismerte el, csupán az üzletkötő jogviszonyával okozott károk megtérítésére köteles. Az üzletkötőt a perbeli jogviszonnyal kapcsolatban elszámolásra nem hívta fel, ilyet maga a felperes sem állított. Rámutatott, hogy nincs ok-okozati összefüggés a felperest ért kár és a nyugtatombók alperes általi kezelése között, az üzletkötő tevékenységét nyugták hiányában is végrehajtotta volna.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla előrebocsátja, hogy az ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján nem talált kellő indokot. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetése is helytálló. Az ítélet indokaival a másodfokú bíróság egyetért, azt megismételni nem kívánja.

Az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki: a perben a felperesi előadásra - amely az ügy lényegét tekintve nem egyezett meg az alperesi előadással - a Pp. 163. § (2) bekezdésére figyelemmel a tényállás nem volt megállapítható.

Az üzletkötő a 2011. december 14-én a Pest Megyei Rendőr-főkapitánysághoz megküldött vallomásában azt adta elő, hogy 2001 elején jutott tudomására egy jó befektetési lehetőség, melyről többet nyilatkozni nem kívánt. Az összegek átvételét hivatalosan is el akarta ismerni, így azt a biztosító nyugtatombján igazolta, kizárólag azért, mert ez állt rendelkezésére és nem azért, mert bármi köze lett volna a biztosító termékéhez, sőt minden esetben kihangsúlyozta, hogy ez nem a biztosítóhoz kapcsolódó befektetés. Az ügyfeleket arról tájékoztatta, hogy a problémájukkal, kérdésükkel hozzá forduljanak, mivel e befektetést az alperesnél nem találják meg. Ezzel szemben a

perbeli 8. számú jegyzőkönyvben már arra hivatkozott, hogy az alperes VIP befektetését ajánlotta, mivel az nagyobb kamatot nyújt, mint bármelyik befektetési forma. Előadása szerint arról tájékoztatta a felperest, hogy ez az alperesi biztosító keretében történő befektetés nem a normál menetben történő biztosítási befektetés. A tanú a hivatkozott vallomások közötti eltérést azzal magyarázta, hogy a rendőrségnek megküldött vallomását rosszul írta le. E magyarázatot az ítélet táblája sem fogadta el, ugyanis azt gyanúsítottként nem a rendőrkapitányságon stressz helyzetben, hanem jogi képviselője közreműködésével tette meg. Ilyen lényeges kérdésben egyébként sem tévedhetett. A büntetőeljárásban meghallgatott tanúk csak saját ügyletükéről tudtak nyilatkozni, a felperes és az üzletkötő között folytatott megbeszéléseken nem voltak jelen, így helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor e tanúvallomásokat figyelmen kívül hagyta.

A felperesi előadáson és a tanúvallomásokon kívül a bíróság rendelkezésére állt a keresetlevélhez csatolt **biztosítás** biztosítási ajánlat, valamint az üzletkötő által az alperes nyomtatványán kiállított valamennyi nyugta, melyeken az üzletkötő elismerte, hogy az abban írt kötvényszámú biztosításra a megjelölt összeget átvette. A biztosítási ajánlat a felperesi állítás szerint is egy példányban készült, a másik példány kiállítására és aláírására nem emlékezett. Az ajánlat kitöltése hiányos, a szerződés létrejötte szempontjából lényeges adatok, így a biztosítás adatai, valamint az egyszeri biztosítási díj és a kiegészítő biztosításra vonatkozó rendelkezések kitöltésre nem kerültek. Mindezt a korábban vállalkozó foglalkozású felperesnek észlelnie kellett volna. Az, hogy a csatolt ajánlat a felperes által aláírásra nem került nem róható a terhére, mivel az alperesi előadás szerint az ügyfélnél maradó példányon az ügyfél aláírása nem szerepel, azon erre rendszeresített rovat sincs. A nyugták vonatkozásában pedig az állapítható meg, hogy azok a felperes nevére, címére és az üzletkötő aláírásán kívül valótlán vagy ellenőrizhetetlen adatokat tartalmaznak.

Mint ahogy arra a Kúria a hasonló ügyben született Pfv.V.21.393/2016/5. számú ítéletében is rámutatott: az üzletkötő akár munkaviszonya, akár megbízási jogviszonya keretében biztosításközvetítésre rendelkezett felhatalmazással, csak biztosítás közvetítői tevékenységi körben járhatott el az alperes nevében, képviselőként. Befektetés közvetítésére, általa jogszerűen nem végezhető tevékenységre munkaviszonya, majd a megbízási jogviszonya nem jogosította. A perbeli esetben az üzletkötő saját kockázatára ajánlott befektetést, kizárólag az alpereshez köthető nyomtatványokat és az alperes neve által nyújtott pénzügyi, gazdasági biztonságot használta fel jogszerűtlen tevékenységéhez, ezáltal is erősítve az ügyfelek, köztük a felperes bizalmát. A Kúria kiemelte: a felperes elfogadta, hogy egy ismert jónévű biztosítótársaság úgy köt szerződést, hogy arról kötvényt nem állít ki, nem ad elszámolást arról, hogy az átadott pénzügyi összeggel a szerződés rendelkezéseinek megfelelően milyen számítás alapján végzi a kifizetéseket és ezen nagy összegű kifizetéseket okirati dokumentálás nélkül teljesíti. E szempontból volt jelentősége a felperes évek alatt tanúsított magatartásának.

A felperes alaptalanul állította, hogy az alperes a büntető feljelentésében a perbeli esettel összefüggésben felelősségét elismerte volna, ilyen nyilatkozatot nem tett. Nem merült fel adat arra nézve sem, hogy a jelen ügylettel kapcsolatban elszámolásra hívta fel az üzletkötőt, így e felperesi hivatkozás sem helytálló.

Mindezekre tekintettel helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes az ügynök magatartásáért a Ptk. 348. §-a és a Bit. 48. § (2) bekezdése alapján nem felel.

A felperes fellebbezésében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a másodlagos jogcímen előterjesztett keresetét nem bírálta el. Az elsőfokú bíróság a felperes e körben előterjesztett bizonyítási indítványát elutasította, tekintettel arra, hogy mivel a felperesnek tudomása volt arról, hogy nem jut el az alpereshez az üzletkötőnek átadott pénzügyi összeg, nincs jelentősége az alperes pénzügyi és nyomtatványkezelési szabályzata megfeleltetése tárgyában a PSZÁF által kiadott

állásfoglalásnak. Az ítélet tábla kiemeli, hogy nem volt jelentősége annak, hogy az alperes pénz- és nyomtatványkezelési szabályzata megfelelő volt-e vagy sem. Nem vonható kétségbe, hogy az alperes szigorú számadási kötelezettségű nyugtatömbje jogosulatlanul került az üzletkötő birtokába és **személy 2** bejelentése alapján az alperes nem végzett teljes körű vizsgálatot, a hiányosságokat nem tárta fel, azonban ez nincs közvetlen ok-okozati összefüggésben a felperes kárának bekövetkeztével, ezért az alperes a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján sem köteles kártérítés megfizetésére egyéb törvényi feltételek fennállása esetén sem.

Az elsőfokú bíróság a pervesztes felperest terhelő perköltség összegét helyesen állapította meg a 32/2003. (VIII. 23.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdésének alkalmazásával, az alperes jogi képviselőjét megillető munkadíj további mérséklésére az ítélet tábla nem látott lehetőséget.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben állapított meg, figyelemmel az alperesi képviselő által a másodfokú eljárásban kifejtett tényleges tevékenységre.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2018. október 30.

Dr. Molnár Ágnes s.k.
a tanács elnöke,
előadó bíró

. Merőtey Anikó s.k.. Bicskei Ildikó s.k.
bíró

bíró

A kiadmány hitelül: